

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1444

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2017

Tijdens de regeling van werkzaamheden d.d. 7 juni 2017 (Handelingen II 2016/17, nr. 84, Regeling van werkzaamheden) ben ik door uw Kamer verzocht om een brief over de ontwikkelingen bij de Spaanse bank *Banco Popular Español*. In dit kader is door het lid Van Rooijen (50PLUS) ook gevraagd naar de ontwikkelingen rondom de Italiaanse bank *Banca Monte dei Paschi di Siena*. Middels deze brief geef ik gehoor aan dit verzoek.

Banco Popular Español

Op 7 juni 2017 publiceerde de toezichthouder (de Europese Centrale Bank, ECB) een persbericht over Banco Popular Español.¹ Uit dit persbericht bleek dat de ECB op 6 juni 2017 concludeerde dat Banco Popular Español faalde of waarschijnlijk zou falen («*failing or likely to fail*»). Volgens de ECB was de liquiditeitspositie van de bank in kwestie zodanig verslechterd dat de bank in de nabije toekomst niet aan haar verplichtingen kon voldoen. Het oordeel dat een bank faalt of waarschijnlijk zal falen is één van de drie criteria voor resolutie van een bank. De ECB heeft haar oordeel dan ook gecommuniceerd aan de resolutieautoriteit van *Banco Popular Español*, in dit geval de *Single Resolution Board* (SRB).

De SRB heeft op haar beurt geconcludeerd dat geen alternatieve oplossingen voor Banco Popular Español beschikbaar waren en dat resolutie van de bank in het openbaar belang was.² Dit zijn de twee andere criteria voor resolutie. De SRB heeft vervolgens een besluit tot resolutie genomen. Op grond van dit besluit zijn de kapitaalinstrumenten (waaronder de aandelen) afgeschreven en zijn de achtergestelde schulden

¹ Zie «*ECB determined Banco Popular Español S.A. was failing or likely to fail*» via <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ssm.pr170607.en.html> (7 juni 2017).

² Zie «*The Single Resolution Board adopts resolution decision for Banco Popular*» en «*The summary of the effects of the resolution action*» via <https://srb.europa.eu/en/node/315> (7 juni 2017).

omgezet in nieuwe aandelen. Vervolgens zijn die nieuwe aandelen (en daarmee de gehele bank) voor een bedrag van in totaal 1 euro overgedragen aan de grootste bank van Spanje, Santander. De bedrijfsactiviteiten van de in resolutie geplaatste bank ondervinden dan ook doorgang als onderdeel van de Santander groep.

De Europese Commissie dient op grond van de Verordening gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (SRM Verordening) in te stemmen met besluiten van de SRB. De Commissie heeft de maatregelen op 7 juni goedgekeurd.³ Volgens de Commissie zijn de verliezen in deze casus volledig opgevangen door de houders van kapitaal en achtergestelde schulden. We kunnen bij deze casus dus spreken van een «*bail-in*» tot en met «*junior*». Bovendien is bij deze operatie noch staatssteun gegeven noch geld uit het resolutiefonds (*Single Resolution Fund*, SRF) ingezet. De operatie laat zien dat problemen bij banken kunnen worden aangepakt middels het resolutieraamwerk, zonder een beroep op de belastingbetaler.

Banca Monte dei Paschi di Siena

Tijdens de regeling van werkzaamheden vroeg het lid Van Rooijen (50PLUS) waarom voor Banca Monte dei Paschi di Siena de weg van een preventieve herkapitalisatie wordt verkend, maar voor Banco Popular Español niet. Het is onduidelijk of en in hoeverre Banco Popular Español op enig moment aan de strenge eisen voor preventieve herkapitalisatie zou hebben voldaan. Wel staat vast dat zodra Banco Popular Español door de ECB werd geacht te falen of waarschijnlijk te zullen falen, een preventieve herkapitalisatie geen optie meer was. Bovendien staat het lidstaten altijd vrij om ervoor te kiezen om banken geen staatssteun, al dan niet in de vorm van preventieve herkapitalisatie, te verlenen.

Ook vroeg het lid Van Rooijen (50PLUS) of een beroep op preventieve herkapitalisatie voor Monte dei Paschi di Siena wel legitiem is. De richtlijn herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen (BRRD) en de SRM Verordening bieden onder voorwaarden de mogelijkheid van een preventieve herkapitalisatie. Op grond van de staatssteunregels dient de Europese Commissie goedkeuring te geven voor eventuele staatssteun. Daarnaast toetst de Commissie ook of voldaan is aan de in de BRRD en de SRM Verordening neergelegde voorwaarden voor preventieve herkapitalisatie.⁴

De Commissie heeft recent aangegeven dat met de Italiaanse autoriteiten een principeakkoord is bereikt over de preventieve herkapitalisatie van Monte dei Paschi di Siena.⁵ Volgens de Commissie zou dit principeakkoord voorwaardelijk zijn aan een bevestiging van de toezichthouder (de ECB) dat de bank solvabel is en voldoet aan de kapitaaleisen. Tegelijk dient volgens de verklaring van de Commissie bevestigd te worden dat er niet-presterende leningen worden overgedragen aan private investeerders. Voor de exacte details is het wachten op een definitief besluit van de Commissie.

³ Zie «*European Commission approves resolution of Banco Popular Español S.A.*» via http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1556_en.htm (7 juni 2017).

⁴ Zoals in de casus Piraeus Bank en National Bank of Greece. Zie «*Amendment of the restructuring plan approved in 2014 and granting of new aid to Piraeus Bank*» via http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/261238/261238_1733314_89_2.pdf en «*Amendment of the restructuring plan approved in 2014 and granting of new aid to National Bank of Greece*» via http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/261565/261565_1733770_121_2.pdf.

⁵ Zie «*Statement on Agreement in principle between Commissioner Vestager and Italian authorities on Monte dei Paschi di Siena (MPS)*» via http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1502_en.htm (1 juni 2017).

Tot slot hebben de leden Harbers en Aukje de Vries (VVD) op 8 juni 2017 specifieke vragen gesteld over de casus Banco Popular Español. Bijgaand treft u de beantwoording aan van deze vragen (Aanhangsel Handelingen II 2016/17, nr. 2087).

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem